

JURYRAPPORT NVK SCRIPTIEPRIJS 2012

Net als in voorgaande jaren, is aan de verantwoordelijken voor de criminologie-opleidingen in Nederland gevraagd om van de masterscripties die zijn afgerond tussen 1 maart 2011 en 1 maart 2012 de beste voor te dragen voor de NVK scriptieprijs 2012.

Aan de prijs is een geldbedrag verbonden van 250 euro, het lidmaatschap van de NVK met een abonnement op TvC voor de duur van een jaar en de uitnodiging om over het onderwerp van de scriptie (onder begeleiding) een peer-reviewed artikel te schrijven voor het Tijdschrift voor Criminologie.

De jury bestaande uit Wim Bernasco (NSCR), Miranda Boone (UU, RuG), Frank van Gemert (VU) en ondergetekende, Willem de Haan (oud-voorzitter NVK) heeft in totaal 11 scripties ontvangen die zijn genomineerd door de universiteiten Amsterdam, Leiden, Maastricht, Rotterdam, Utrecht en de VU.

De jury heeft alle scripties beoordeeld en die waren - het mag gerust gezegd worden - van goede kwaliteit. Ze te moeten lezen was bepaald geen straf. Integendeel.

Evenals in voorgaande jaren – toen de jury moeite had met het vergelijken van appels en peren - was ook dit jaar de variëteit groot, niet alleen qua inhoud maar ook qua vorm.

We hebben scripties gelezen over onder meer: bestrijding van terrorisme-financiering en witwassen van illegaal verkregen vermogen, effecten van trouwen op ernstig crimineel gedrag bij mannen en vrouwen, de rol van gelegenheidsbeperkende maatregelen bij de keuze van doelwitten door overvallers, de integriteit van de politie, maatregelen ter bestrijding van voetbalvandalisme, overheidscompensatie voor slachtoffers van geweldsmisdrijven, en de naleving van regels door medewerkers van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Naast de klassieke scripties met een omvang van soms wel honderd pagina's of meer, waren er ook enkele scripties in de vorm van een artikel voor een internationaal peer reviewed tijdschrift.

De jury heeft zich niet beziggehouden met de vraag of een scriptie in de vorm van een wetenschappelijk artikel van evenveel waarde is als een klassieke scriptie waarin heel stapsgewijs een betoog wordt opgebouwd. Laat staan dat we ons zouden wagen aan de vraag of zo'n een scriptie van amper dertig pagina's wel voldoende is voor een Master.

Die vraag moet worden beantwoord door de opleidingen zelf en indirect door de commissies die het onderwijs visiteren en accrediteren. Voor de jury was de lengte van de scriptie daarom geen beoordelingscriterium, noch of de scriptie in de Nederlandse of Engelse taal was geschreven.

Aan de hand van de inmiddels gebruikelijk criteria heeft de jury gezocht naar de scripties die het meest uitblonken door:

- a. een originele en goed uitgewerkte vraagstelling
- b. een goed ontwikkeld en toegepast theoretisch kader
- c. een methodologisch adequaat uitgevoerd onderzoek en
- d. een goed leesbare stijl van rapportage

De jury heeft een eerste selectie gemaakt en een shortlist opgesteld van vier scripties die er om de een of andere reden uitsprongen. Ik noem ze hier in alfabetische volgorde van de auteur:

‘An Alternative 9/11 theory?’ is de titel van de scriptie die Sanne Giphart onder begeleiding van Joris van Wijk aan de Vrije Universiteit schreef over zogenoemde complottheorieën die de gebeurtenissen van 9/11 (2001) verklaren als een vorm van ‘state crime’.

‘De cruelty link’ is de ondertitel van de scriptie die Maureen Knol onder begeleiding van prof. Hans Nelen aan de Universiteit Maastricht schreef over de vraag of dierenmishandeling een indicator zijn voor huiselijk geweld.

‘Blauwe pillen op de zwarte markt’ is de titel van de scriptie die Rosa Koenraadt onder begeleiding van Dina Siegel aan de Universiteit Utrecht schreef over medische en recreatief gebruik van namaak-Viagra en andere illegale erectiemiddelen.

‘Hier steken we ze in de fik’, is een vrije vertaling van de titel van de scriptie die Timo Peeters onder leiding van Damián Zaitsch aan Universiteit Utrecht schreef over lynchpartijen in een volkswijk in Quito, Ecuador.

De scriptieprijs 2012 van de Nederlandse Vereniging voor Criminologie (NVK) is door de jury unaniem toegekend aan Timo Peters voor ‘Aqui se quema’. Sociale controle, *othering* en lynchpartijen in de wijk Atucucho (Quito, Equador).

De jury heeft bij haar keuze voor de winnaar onder meer het volgende overwogen.

‘Aqui se quema’ blinkt uit in theoretisch en methodologisch opzicht.

De vraagstelling is theoretisch goed ontwikkeld en op een mooie manier ingebed in cultureel antropologische, sociologische en criminologische literatuur over eigenrichting, sociale cohesie en sociale organisatie. Daarbij heeft de auteur ook relevante Spaanstalige literatuur over het onderwerp bestudeerd en verwerkt.

Het veldonderzoek voor deze scriptie was niet eenvoudig. De onderzoeker kon om veiligheidsredenen niet permanent in het veld wijk verblijven en kreeg het advies om alleen op afspraak naar de wijk Atucucho te gaan. De onveiligheid, waarvan de onderzochte lynchpartijen overigens mede het gevolg waren, heeft de mogelijkheden tot empirisch veldonderzoek beperkt. De onderzoeker kon geen toegang krijgen tot personen die zelf aan lynchpartijen deelnamen en moest afgaan op gesprekken met respondenten die indirect bij het lynchen betrokken of daarvan getuige waren.

De beperkingen van het veldonderzoek worden door de onderzoeker echter duidelijk onderkend en hebben hem niet belet tot verrassende inzichten te komen in de oorzaken en achtergronden van de lynchpartijen die hij beschrijft. Zo laat hij bijvoorbeeld zien dat het lynchen van vermeende misdadigers niet alleen een straf is, maar ook een sociale 'bonus' heeft: een lynchpartij versterkt de sociale cohesie in de wijk.

De onderzoeker toont zich in zijn onderzoek betrokken en gepassioneerd en slaagt er zelfs in voor de lynchpartijen enig begrip te wekken door de lezer de harde werkelijkheid voor te houden van het leven in een Zuid-Amerikaanse stad, waar de stedelijke rijke de 'luxe' heeft om problemen met 'anderen' te ontwijken door zich terug te trekken binnen beveiligde wooncomplexen, maar waar de armen - die die mogelijkheden ontberen - zich gedwongen zien tot drastische maatregelen om zich te ontdoen van ongewenste nieuwkomers die zij als een bedreiging beschouwen.

Niet onbelangrijk is ten slotte dat de scriptie is geschreven in een heldere en toegankelijke schrijfstijl. "Hij schrijft vlot", wordt dan vaak gezegd, zonder er bij stil te staan dat de schrijver zelf denkt: Alles tot je dienst maar 'your easy reading is my hard writing'.

Mede daarom beschouwt de jury de toekenning van de NVK scriptieprijs aan Timo Peeters als meer dan verdiend.

Leiden, 15 juni 2012, namens de jury, Willem de Haan (VU).